

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-06-07

Diarienummer 1420/24

Handläggare

Charlotta Edemyr,

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: charlotta.edemyr@arbvux.goteborg.se

Åtgärdsplan för ekonomi i balans 2024 - kompletterad

Förslag till beslut

1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning godkänner kompletterad åtgärdsplan för ekonomi i balans 2024 och översänder den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Vid nämndens sammanträde den 23 april presenterade förvaltningen en negativ årsprognos på -32 mnkr vilket utgör cirka 4% av förvaltningen budget.

När en ekonomisk uppföljning med negativ avvikelse lagts fram för nämnden har den 30 kalenderdagar på sig att fatta beslut om åtgärder som gör att det budgeterade målet nås innan året är slut.

I delårsrapporten beskrevs nämndens ekonomiska läge med den ovan beskrivna negativa prognosen. Förvaltningen har sedan dess tagit fram en åtgärdsplan för beslut av nämnden. Den negativa prognosen beror framför allt på underskott inom vuxenutbildningen på -24,2 mnkr, inom arbetsmarknad på -7,2 mnkr samt för stödfunktionerna på -0,9 mnkr.

Underskottet är hänförligt till att större andel studerar utifrån rättighetslagstiftning. Folkhögskolorna har ökat sin andel från 20% till 25% vilket medför högre kostnader. Av underskottet så står sfi för den största andelen med -17 mnkr. Nämnden fick tillskott i budget med 11,6 mnkr, för att klara den ökade kostnaden för egenregin och sfi, det motsvarar inte den faktiska prisökningen. Prognosen påverkas även av att fler söker fristående gymnasiala utbildningar som omfattas av rättighetslagstiftningen. Underskottet är även hänförligt till en bibehållen högre ambitionsnivå avseende sommarjobben än budgeterat, vilket innebär en fördyring med 11,3 mnkr. Dock finns överskott inom andra delar av arbetsmarknad, till exempel ungdomsansättningar och avtal civilsamhället, som minskar underskottet samt diverse mindre underskott.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt även med att se över möjligheter till tillskott i form av nya statsbidrag som en möjlighet till del av budget i balans.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningens bedömning är att föreslagna åtgärder kommer leda till en ekonomi i balans vid årets slut.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Arbete och utbildning är av stor betydelse i många avseenden. Det finns tydligt vetenskapligt stöd för att bland annat barns hälsa och skolresultat har ett tydligt samband med föräldrarnas utbildningsnivå och arbetssituation. Såväl arbetsmarknadsinsatser som vuxenutbildning är således långsiktiga investeringar för våra barn- och ungdomar.

Det förändrade konjunktur- och arbetsmarknadsläget det senaste året har inneburit förändrade förutsättningar.

Trots en generell ökande sysselsättning i befolkningen som helhet är det fortsatt hög arbetslöshet bland utrikes födda personer liksom för personer med funktionsvariation

Vuxenutbildningen och arbetsmarknadsinsatserna har en viktig roll att fylla för att skapa förutsättningar för dessa grupper att komma in på arbetsmarknaden. Att en så stor del av utrikes födda och personer med funktionsvariation står utanför arbetsmarknaden visar på behov av fortsatt fokus på anpassade utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser för dessa grupper. Särskilt viktigt är att hitta former för att möjliggöra för dessa personer att få ett första arbete. Vi ser ett samband mellan arbetsmarknads- och konjunkturläget och den höga andelen av sökande som enligt lag har rätt till utbildning.

Samverkan

Information gavs till de fackliga organisationerna den 5 juni 2024.

Bilagor

1. Åtgärdsplan för ekonomi i balans 2024 – kompletterad- uppdaterad 240607

Ärendet

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ska fatta beslut om att godkänna förvaltningens kompletterade förslag på åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Beskrivning av ärendet

I delårsrapporten beskrevs nämndens ekonomiska läge med den ovan beskrivna negativa prognosen. Förvaltningen har sedan dess tagit fram en åtgärdsplan för beslut av nämnden. Den negativa prognosen beror framför allt på underskott inom vuxenutbildningen på -24,2 mnkr, inom arbetsmarknad på -7,2 mnkr samt för stödfunktionerna på -0,9 mnkr.

Underskottet är hänförligt till att större andel studerar utifrån rättighetslagstiftning. Folkhögskolorna har ökat sin andel från 20% till 25% vilket medför högre kostnader. Av underskottet så står sfi för den största andelen med -17 mnkr. Nämnden fick tillskott i budget med 11,6 mnkr, för att klara den ökade kostnaden för egenregin och sfi, det motsvarar inte den faktiska prisökningen. Prognosen påverkas även av att fler söker fristående gymnasiala utbildningar som omfattas av rättighetslagstiftningen. Underskottet är även hänförligt till en bibehållen högre ambitionsnivå avseende sommarjobben än budgeterat, vilket innebär en fördyring med 11,3 mnkr. Dock finns överskott inom andra delar av arbetsmarknad, till exempel ungdomsanställningar och avtal civilsamhället, som minskar underskottet samt diverse mindre underskott.

Förvaltningen arbetar även med att se över möjligheter till tillskott i form av nya statsbidrag som en möjlighet till del av budget i balans.

Åtgärdsplan för ekonomi i balans 2024 beslutades vid ett extra sammanträde 2024-05-24 §108, 1059/24. Nämnden lämnade då ett tilläggsyrkande om att underlaget i åtgärdsplanen inför nästa nämnd 2024-06-13, ska kompletteras med en mer detaljerad konsekvensanalys, vilket har gjorts i bilagan.

I bilagan återfinns också en beskrivning av åtgärder och dess konsekvenser för göteborgaren samt principer för stadens hantering av eget kapital.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att arbetet med åtgärdsplanen kommer leda till en ekonomi i balans för förvaltningen som helhet. I ärendet beskrivs negativa konsekvenser av åtgärdsarbetet.

Andreas Lökholt
Förvaltningsdirektör

Charlotta Sandahl Edemyr
Ekonomichef

Åtgärdsplan för ekonomi i balans 2024 - Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Uppdaterad: 240607

Prognosen i april visar på underskott på minus 32,3 mnkr. Av det totala prognosticerade underskottet på minus 32,3 mnkr **kvarstår 17,7 mnkr att ta beslut om** avseende besparing enligt åtgärdsplan för ekonomi i balans utifrån nedanstående poster som minskar behovet att åtgärder.

Det avser poster som medfört tillskott till verksamheten utifrån tillkommande intäkter eller minskade utgifter. Gemensamt för de är att de medfört minskat behov av besparing.

Förutom förvaltningens åtgärdsförslag så arbetas det kontinuerligt med att söka nya intäkter, exempelvis nya statsbidrag eller medel från GR.

Följande poster minskar behovet av besparing av åtgärder i åtgärdsplan för ekonomi i balans 2024:

• Högre statsbidrag tilldelat än budgeterat avseende feriejobb	0,7 mnkr
• Ansökt om statsbidrag för Validering inom Vuxenutbildning	1,5 mnkr
• Budgeterat för ett projekt som ej bli av - Arbetsmarknad	1,1 mnkr
• GR tillkommande medel pga ökade kostnader	2,0 mnkr
• Minskning av budget för kurs och konferens inom förvaltningen	1,1mnkr
• Omställningsinsats lägre antal deltagare än budgeterat ger ytterligare besparing	0,6 mnkr
• Beslutade åtgärder i budget 2024 som nu ger effekt inom Vuxenutbildning, minskning av Gruv, Gy fristående sam sfi 1 kväll i veckan istället för 2 kvällar	7,6 mnkr
Totalt	14,6 mnkr

Prioritering 1 innebär den åtgärd som ger minst konsekvens för göteborgaren.

Prioritering	Avdelning	Vad	Helårseffekt (Tkr)	Effekt innevarande år (Tkr)	Tidsram	Effekt
3	Vuxenutbildning	Minska sfi 30 timmar till 15 timmar	13 200	1 500	Beslut i maj för effekt från september	Sept-dec
1	Arbetsmarknad	Nystartsjobb/Ungdomsanställningar	3 400	3 400	Beslut i maj	Aug-dec

1	Arbetsmarknad	Helfinansierade jobb	3 000	2 500	Beslut i maj	Aug-dec
2	Förvaltningen	Vakanta tjänster tillsätts inte under året	2 200	2 200	Beslut i maj	Maj-dec
1	Förvaltningen	Konsultkostnader	4 000	900	Beslut i maj	Aug-dec
1	Vuxenutbildningen Arbetsmarknad	Omställningsinsatserna	15 000	7 200	Beslut i maj/ juni	Juni-dec
		SUMMA	40 800	17 700		

Nedan följer en beskrivning av vilka konsekvenser det innebär att göra ovanstående åtgärder samt vilka målgrupper som påverkas och volymer där så är möjligt:

Minska sfi 30 timmar till 15 timmar

Återgång till tidigare nivå, 15 timmar per vecka, leder till sämre måluppfyllelse. Konsekvensen blir också att det tar längre tid för målgruppen att gå vidare till utbildning eller arbete. Höjningen till 30 timmar gjordes i efterdyningarna av pandemin då denna grupp drabbades särskilt mycket utifrån sin utbildningsbakgrund.

Målgruppen är elever med kort utbildningsbakgrund som behöver mer färdighetsträning än de får på 15 timmar i veckan, då denna målgrupp har svårighet att studera på egen hand utanför skolan. Möjligheten att träna språket utanför skolsituationen är begränsad.

Uppföljning hittills: Vi ser en ökad närvaro, högre motivation, minskad lärsträcka och en ökad måluppfyllelse.

Nysökande som inte erbjuds 30 timmar sfi har möjlighet att vara inskrivna på KC och ta del av de insatser som KC erbjuder. Dessa insatser är mindre kostsamma än sfi är.

På studieväg 1 finns idag 614 elever som läser sfi på dagtid varav 447 är kvinnor (73%) hos våra leverantörer och på Studium.

Antal elever av dessa som läser sfi 30 timmar är 384 varav 272 är kvinnor (70%).

Vi kommer inte erbjuda sfi 30 timmar för nya sökande elever från och med september månad. Folkhögskolorna har inte varit en del av den här satsningen vilket innebär att de redan erbjuder 15 timmar sfi.

Nystartsjobb/Ungdomsanställningar

Vi anpassar budget efter antal individer som för närvarande befinner sig i insats. Målgruppen är ungdomar som vill avsluta sin kriminella bana. CFA2 har ett uppdrag, att erbjuda arbetsmarknadsanställningar till unga under 27 år och som befinner sig i kriminell miljö och därmed i riskzon för kriminalitet. Dessa

unga individer har kontakt med socialtjänsten men har mycket sällan kontakt med Arbetsförmedlingen vilket medför att det tar mycket lång tid innan de kvalificerar sig för anställningsstödet Introduktionsjobb, vilket tar minst 6 till 14 månader beroende på ungdomens ålder. För att lyckas med att leda in dessa unga individer till ett normaliserat arbetsliv måste insatsen påbörjas snarast möjligt individen vill och känner sig redo. Därför finansieras dessa arbetsmarknadsanställningar fullt ut med Arbvx egna medel (helfinansiering) och mer sällan med anställningsstödet Nystartsjobb vilket inte är lika ekonomiskt förmånligt som Introduktionsjobb. Genom möjligheten till helfinansiering eller Nystartsjobb kan CFA2 ofta erbjuda en arbetsmarknadsanställning inom ca 2-3 veckor. Det ger både socialtjänsten och CFA2 goda förutsättningar att hålla motivation och engagemang hos individen på en god nivå vilket är en viktig nyckel till att individen lyckas på sin väg till reguljärt arbete.

Fördelningen mellan män och kvinnor visar på flest män men att andelen kvinnor har ökat från i stort sett noll till 3 under våren 2024.

Volym som ligger budgeterat är 20-25 individer per månad i snitt, innan besparing.

Beslutar vi i maj kommer vi att se en förändring senast under sommaren.

Helfinansierade jobb

Anpassar budget efter antal individer för närvarande i insats samt sänker deltagarnivåerna efter insatsernas avslut. Målgruppen är ungdomar som vill avsluta sin kriminella bana.

CFA2 har ett uppdrag, att erbjuda arbetsmarknadsanställningar till unga under 27 år och som befinner sig i kriminell miljö och därmed i riskzon för kriminalitet. Dessa unga individer har kontakt med socialtjänsten men har mycket sällan kontakt med Arbetsförmedlingen vilket medför att det tar mycket lång tid innan de kvalificerar sig för anställningsstödet Introduktionsjobb vilket tar minst 6 till 14 månader beroende på ungdomens ålder. För att lyckas med att leda in dessa unga individer till ett normaliserat arbetsliv måste insatsen påbörjas snarast möjligt individen vill och känner sig redo. Därför finansieras dessa arbetsmarknadsanställningar fullt ut med Arbvx egna medel (helfinansiering) och mer sällan med anställningsstödet Nystartsjobb vilket inte är lika ekonomiskt förmånligt som Introduktionsjobb. Genom möjligheten till helfinansiering eller Nystartsjobb kan CFA2 ofta erbjuda en arbetsmarknadsanställning inom ca 2-3 veckor. Det ger både socialtjänsten och CFA2 goda förutsättningar att hålla motivation och engagemang hos individen på en god nivå vilket är en viktig nyckel till att individen lyckas på sin väg till reguljärt arbete.

Volym som ligger budgeterat är 15 individer per månad i snitt, innan besparing.

Beslutar vi i maj kommer vi att se en förändring senast under sommaren.

Vakanta tjänster tillsätts inte under året

Vi har fördelat om arbetet och prioriterat ner vissa andra uppgifter för att kunna göra detta inom ramen för de tjänster vi har idag.

Det skulle dock kunna leda till ökad arbetsbelastning för medarbetare på arbvux där arbetsuppgifter kan försenas. Det kan även innebära längre svarstider.

Konsultkostnader

Vi har lagt en större budgetpost till konsulter för år 2024 då förvaltningen inte hade kännedom om kostnad vid tiden för budget. Det avser kostnader för byte av verksamhetssystem samt kostnad för konsultchef till USAM. Det finns även medel avsatta för ett uppdrag avseende funktionshinder samt hemlöshet/missbruk. Detta har under år 2024 lösts med interna resurser vilket har minskat kostnaden. Inom ramen för samverkan med socialtjänsten har de övertagit en del kostnader från oss. USAM har förvaltningen löst internt. Bytet av verksamhetssystem har blivit försenat vilket leder till lägre kostnad för år 2024

Denna åtgärd drabbar ingen av våra målgrupper. För att få den effekt som åtgärdsplanen innebär så behövs ett beslut under maj.

Omställningsinsatserna

Politisk ram 10 mnkr. Budget 2024 är 25 mnkr.

Idag gör vi insatser eller beslutat om insatser som vi ska göra under året inom följande områden (18 mnkr):

- Omställningsinsatser inom elektrifiering- Fordon & batteribranschen
 - Utbildningsinsats för AB framtidens anställda - Fastighet & gröna ytor
 - Språklyft för hotellmedarbetare - Besöksnärringsbranschen
 - Språklyft för anställda i Göteborgsstad – Valfärden
- Volym: Ca 550 göteborgare får/har fått insatser via oss.

Vi skulle kunna göra insatser för 7 mnkr till hösten. I dagsläget finns ingen planering för start av dessa insatser. Kommer nya behov, innebär det att vi inte kommer kunna möta de behoven och det gäller inom följande områden:

- Omställningsinsatser inom fabriken- Fordon & batteribranschen
Företagen genomför dessa med egna medel.
- Omställningsinsatser inom elektrifiering- Fordon & batteribranschen
Företagen hittar inte rätt kandidat och skickar färre än räknat till kartläggning.

Målgrupp: anställa inom företagen (privat sektorn)

Genom omställningsfonden skulle vi kunna få ytterligare 1,2 mnkr. Det skulle gälla språklyft - Valfärdssektorn. Vi undersöker möjligheten att söka ytterligare medel från omställningsfonden för både privat och offentlig sektor. Målgruppen är anställa inom kommunen.

Oktoberstart

Det vi erbjuder inom ramen för oktoberstarten går under rättighetslagstiftningen och gäller målgrupper av göteborgare som behöver utbildningen för att kunna studera vidare eller få ett gymnasiebetyg. Här gör vi ingen åtgärd men arbetar utifrån att endast erbjuda utbildningsplats till de individer som har behov utifrån prioritet R (rättighetslagstiftning).

Vi har bara antagit sökande med utifrån rättighetslagstiftningen sedan januaristarten.

Under 2023 hade vi 5300 antagna personer till oktoberstarten till en kostnad av 8 mnkr.

Eget kapital

Utöver ovanstående åtgärdsplan så kan nämnden under 2024 hemställa till kommunstyrelsen om att använda eget kapital. Beslut om användning av eget kapital tas av kommunstyrelsen i samband med kompletteringsbudgeten. Detta sker i samband med när kommunstyrelsen tar kommunens delårsrapport för augusti.

Nämnden kan nyttja egna kapitalet med max 0,5% av ram vilket innebär 4 mnkr för år 2024. Nyttjas detta så ska kapitalet åtgärdas nästkommande år. Detta ingår inte i åtgärdsplanen utan sker i ett separat förfarande.